

o oarecare porțiune din elementele de morfologie s-au adăugat prin contactul cu limbile popoarelor vecine, în special cu cele slave. Din acest punct de vedere, trebuie să ne intereseze îndeosebi problema uniunilor lingvistice...

Este necesar, mai departe, să se studieze serios problemele de fonologie și în general problemele de structură a limbii române, în comparație cu structurile limbilor vecine, pentru a vedea în ce măsură romina concordă cu ele. Trebuie revăzut lexicul și frazeologia, și mai ales trebuie luat de la început studiul sintaxei, domeniu în care s-a făcut pînă astăzi prea puțin. Într-un cuvînt, trebuie cercetate toate domeniile lingvisticii române, căci fără îndoială cercetarea atentă a limbii române înseamnă în bună parte cercetarea relațiilor limbii române cu limbile slave» (pp. 33—34).

Aceste constatări și sarcini, ce stăteau în fața slavisticii românești, rămîn și astăzi perfect valabile. Într-adevăr, deși numeroase probleme de limbă au fost neîntrerupt studiate, prezentarea de ansamblu a istoriei influenței slave în vocabularul, fonetica, derivația, morfologia, sintaxa și frazeologia limbii române e încă o sarcină a viitorului. Vom vedea însă, în cele ce urmează, că o serie din aceste chestiuni au fost într-adevăr reluate și că — în linii mari — ne aflăm pe drumul rezolvării lor, în măsura în care stadiul actual al cercetărilor de istorie, romanistică și slavistică permit acest lucru.

* * *

Una dintre caracteristicile principale ale perioadei care începe cu 1949 este orientarea tot mai asiduă a lingviștilor noștri spre interpretarea materialist-dialectică a faptelor de limbă, lărgirea orizontului lor prin cunoașterea metodelor de cercetare și a realizărilor importante ale lingviștilor sovietici. Trecînd peste o fază scurtă, în care s-au manifestat unele influențe ale «marris-mului», curentul «oficial», dar nu singurul în lingvistica sovietică din 1948 pînă în mai 1950, lingviștii noștri au făcut cunoștință, prin intermediul revistelor «Cum vorbim» (1949—1952), «Studii și cercetări lingvistice» (1950 și urm.), «Limba română» (1952 și urm.) și al altor publicații, create între timp («Cercetări de lingvistică» — Cluj, 1956 și urm., Analele Universităților din București, Iași și Cluj, seria de științe sociale a «Studiilor și cercetărilor științifice» — Filiala Iași a Academiei R.P.R.), cu numeroase lucrări ale lingviștilor sovietici, în care se tratează multilateral și pe o bază materialist-istorică probleme ale limbii ruse, ale limbilor slave și romanice, inclusiv ale limbii române etc. Cu tot caracterul adesea nesistematic al informațiilor și recenziilor de acest fel, un lucru devine absolut evident: an de an a crescut interesul lingviștilor noștri față de lingvistica sovietică, în primul rînd rusă, și față de slavistică în genere, astfel că, de pildă, într-un curs de introducere în lingvistică exemplele ilustrative din limba rusă și din alte limbi slave ocupă un loc important alături de cele din română, limbile romanice occidentale etc.³⁰

Numărul recenziilor și prezentărilor unor lucrări sovietice cu caracter general sau consacrate lingvisticii ruse, slave romanice etc. a crescut în ultimii ani, acestea ajungînd să fie din ce în ce mai substanțiale, aducînd uneori contribuții și interpretări originale. Apar de asemenea o serie de articole mai ample, cu caracter informativ, cum sînt cele datorite prof. D. Macrea: *Din problemele lingvisticii sovietice. După o vizită în Uniunea Sovietică* (LR, II,

³⁰ Vezi *Introducere în lingvistică*, de un colectiv sub conducerea acad. A. I. Graur, București, 1958 (cf. Indicele de cuvinte).